

Till arbetspensionsanstalterna

ÄNDRING AV TILLÄGGSFÖRMÅNSKARTAN GÄLLANDE 11 § APL

1

Inledning

Pensionsskyddscentralens styrelse fastställde 2.5.1990 ändringar i kartan över registrerbara förmåner enligt APL 11 § (bilaga) med anledning av den nya familjepensionslagen som träder i kraft 1.7.1990.

Från och med 1.7.1990 bestäms tilläggsfamiljepensionens målsatta nivå till skillnaden mellan målsatt totalpension och grundpension före pensionsjämkning. Tilläggs pensionen lämnas obeaktad vid pensionsjämkning. På så sätt kan gällande tilläggs pensionsanordningar ändras så att de följer den nya lagen, varvid de försäkrade tilläggsförmånerna kvarstår på nuvarande nivå.

2

Ändringens huvudsakliga innehåll

2.1

Förbättringar beträffande villkoren för erhållande av minimiförmåner

Minimiåldern för efterlevande make och tidsbegränsningen för äktenskapet behöver fortfarande inte tillämpas. Den övre åldersgränsen för barnpension kan höjas till 21 eller 24 år (24 år är en ny utvidgning). Åldersgränsen 50 år för ingående av äktenskap kvarstår däremot.

2.2

Villkoren för erhållande av tilläggsfamiljepension

Villkoren för erhållande av familjepension är antingen desamma som för grundpension eller de utvidgade villkoren (punkt 2.1). Tidigare make kan dock inte vara förmånstagare vid tilläggsfamiljepension.

Rätten till efterlevandepension upphör om den efterlevande maken gifter om sig innan han eller hon fyllt 50 år. I en sådan situation utbetalas tilläggsfamiljepensionen i form av ett engångsbelopp som är lika stort som den efterlevande makens tilläggs pension hade varit under tre år. Indragen tilläggsfamiljepension börjar inte utbetalas på

VA/Kaipainen-Perttula

13.6.1990

nytt, även om indragen grundpension skulle börja utbetalas på nytt.

2.3

Storleken av tilläggsfamiljepensionen

Storleken av tilläggsfamiljepensionen beräknas genom att från den sammanlagda familjepensionen avdras den på samma arbetsförhållande grundade APL-grundfamiljepensionen, som beräknats innan pensionsjämkning enligt 8 c - 8 f §§ APL förrättats. Tilläggsfamiljepensionen pensionsjämkas inte.

Full sammanlagd familjepension utgör högst 66% av förmånslåtarens pensionsgrundande lön, om förmånstagare är den efterlevande maken och minst två barn. Vid begränsning av tilläggsfamiljepension lämnas pension enligt familjepensionslagen obeaktad.

Då tilläggsfamiljepensionen uträknas samordnas grundfamiljepensionen enligt APL med ojämkade APL-, KAPL- och KoPL-familjepensioner samt med de ojämkade FöPL- och LFöPL-familjepensioner, som av arbetsgivaren anmälts till beaktande vid begränsning av tilläggsfamiljepension. Härvid tillämpas 60% av samordningsgrunden som samordningsgräns, ifall förmånstagare är den efterlevande maken och två barn. Avvikande från tidigare praxis vid samordning är det nu möjligt att beakta även övriga ojämkade familjepensioner som grundar sig på arbets- eller tjänsteförhållande och som enligt anmälan skall beaktas vid begränsning av tilläggsfamiljepensionen.

Ifall förmånstagare till familjepension enligt grundskyddet är barn och tidigare make men ej efterlevande make, skall familjepensionen enligt grundskyddet uträknas som om endast barnen var förmånstagare.

Tillägg för barn som saknar båda föräldrarna ingår inte i tilläggsfamiljepensionen. Vid uträkning av tilläggsfamiljepensionen lämnas sådana tillägg för helt föräldralösa barn som eventuellt ingår i grundskyddets familjepension obeaktade.

Vid fördelning av tilläggsfamiljepensionen mellan förmånstagarna följs samma principer som gäller grundpensionen.

VA/Kaipainen-Perttula

13.6.1990

3

Hur ändringarna av kartan inverkar på försäkringar som fortsätter 30.6.1990

3.1

Jämställdhet mellan män och kvinnor

Enligt ikraftträdelsestadgandet kan villkoren för tilläggsfamiljepensionsskyddet för pensionsgrupper som trätt i kraft före 1.7.1990 vara olika för arbetstagare av olika kön vars arbetsförhållande börjat före 1.1.1992. Målet borde dock vara att i fråga om registrerade tilläggsfamiljeförsäkringar eftersträva jämställdhet mellan könen i så hög grad som möjligt.

Ifall försäkringstagaren inte vill ändra en tilläggsfamiljeförsäkring som är giltig 30.6.1990 så att den blir jämställd när det gäller familjepensionen, skall pensionsgrupper som innehåller familjepensionsskydd slutas senast 31.12.1991. Till de slutna pensionsgrupperna kan endast sådana arbetstagare höra vars arbetsförhållande börjat innan pensionsgruppen blev slutet. Ifall försäkringstagaren i ett sådant fall vill ordna tilläggsfamiljeförsäkringsskydd för arbetstagare som anställts efter det att pensionsgruppen slutits, skall en ny jämställd pensionsgrupp bildas för dessa.

Social- och hälsovårdsministeriet har utfärdat ett beslut 8.6.1990 om ändring av 1 § i socialministeriets beslut angående villkoren för registrering av i 11 § APL avsedda frivilliga tilläggsförmåder (bilaga). I ikraftträdelsestadgandet i detta beslut fastslås det ovannämnda datumet 1.1.1992.

3.2

Familjepensionsskydd av typ två

Pensionsgrupper med fortlöpande försäkring och vars familjepensionsskydd är av s.k. typ två, skall ändras så att de följer den nya kartan från och med 1.7.1990. Ifall försäkringstagaren anser att ändringen inte är möjlig, skall en sådan pensionsgrupp stängas 30.6.1990.

4

Tilläggsfamiljepension och förmånstagare som uppbär egen pension 1.7.1990

Tilläggsfamiljepensionen bestäms enligt det försäkringsavtal som var i kraft då den egna pen-

VA/Kaipainen-Perttula

13.6.1990

sionen började utbetalas, dock på så sätt att den icke pensionsjämkade grundpensionen beaktas och tilläggsfamiljepensionen fördelas mellan förmånstagarna enligt samma principer som grundfamiljepensionen.

Begränsningen att äktenskapet skall ha ingåtts innan den efterlevande fyllde 50 år beaktas inte när tilläggsfamiljepension beviljas efter en sådan pensionstagare. På så sätt kan tilläggsfamiljepension utbetalas, trots att den efterlevande maken inte är förmånstagare till grundfamiljepension.

5
Ikraftträdande

Ändringarna i kartan träder i kraft 1.7.1990. Ändringarna gäller även tilläggsfamiljepensionsanordningar som löper 30.6.1990, dock så att för pensionsgrupper som trätt i kraft före 1.7.1990 kan villkoren för tilläggsfamiljepensionsskyddet vara olika för de arbetstagare av olika kön vars arbetsförhållande börjat före 1.1.1992.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Martti Hännikäinen

Hannu Ramberg

BILAGOR

Registrerbara tilläggsförmåner enligt 11 § APL
Social- och hälsovårdsministeriets beslut 8.6.1990

REGISTRERBARA TILLÄGGSFÖRMÄNER ENLIGT 11 § APL

I Förbättringar beträffande villkoren för erhållande av minimiförmåner

-----

b) Utvidgning av villkoren för erhållande av familjepension

Villkoren för familjepension får utvidgas som följer:

- 1) Vid familjepension iakttas inte minimi-åldern för efterlevande make och inte heller tidsbegränsningen för äktenskapet som nämns i 4 a § 1 och 2 mom. APL och i 2 mom. ikraftträdelsestadgandet lag om ändring av lagen om pension för arbetstygare (100/90).

Ovan avsedda åldersgräns är 40 år för änkor födda före 1.7.1990 och 50 år för övriga efterlevande makar. Tidsbegränsningen för äktenskapet är tre år för änkor födda före 1.7.1950 som är gifta med förmånslåtaren 1.7.1990 och för övriga efterlevande makar fem år.

Tidsbegränsningen för äktenskapet skall dock tillämpas om förmånslåtaren från det äktenskapet ingåtts intill sin död varit arbetsoförmögen i sådan grad, som berättigar till full invalidpension; och

- 2) Åldersgränsen 18 år i 4 a och 4 b § APL ändras till 21 eller 24 år.

III Tilläggsförmån, som hänför sig till familjepensionens storlek

a) Villkoren för familjepension

Villkoren för erhållande av familjepension är antingen desamma som villkoren i 4, 4 a och 4 b §§ APL eller dessa villkor utvidgade enligt punkt I b. Villkoren skall vara desamma för såväl grundskyddet som tilläggs pensionsskyddet.

Tidigare make till förmånslåtaren som nämns i 4 §

5 mom. 4 punkten APL har dock inte rätt till tillläggspension.

Tilläggsfamiljepension erläggs inte

- till efterlevande make vars indragna efterlevandepension börjar löpa på nytt i enlighet med 4 b § 2 mom. APL; eller
- ifall arbetstagaren avlidit inom ett år från arbetsförhållandets början och döden huvudsakligen orsakats av sjukdom, som klart yppat sig före arbetsförhållandets begynnelse eller av lyte eller skada, som han ådragit sig före sagda tidpunkt eller ifall arbetstagaren från inträdet i pensionskyddet intill sin död varit arbetsoförmögen i sådan grad, som berättigar till full invalidpension.

b) Storleken av familjepension

Storleken av tilläggsfamiljepension skall bestämmas enligt följande principer:

Storleken av tilläggsfamiljepension beräknas genom att från den sammanlagda familjepensionen avdras den på samma arbetsförhållande grundade APL-grundfamiljepensionen, som beräknats innan pensionsjämkning enligt med 8 c - 8 f §§ APL förrättats.

Full sammanlagd familjepension utgör, ifall förmånstagarna är minst tre, det i pensionskyddets villkor bestämda procentbeloppet q % av den pensionsgrundande lönen. Av sagda belopp utgör full sammanlagd familjepension:

- 6/12, om förmånstagare är den efterlevande maken ensam
- 10/12, om förmånstagare är den efterlevande maken och ett barn
- 4/12, om förmånstagare är ett barn
- 7/12, om förmånstagare är två barn
- 9/12, om förmånstagare är tre barn
- 10/12, om förmånstagare är fyra eller fler barn.

Är förmånslåtarens till pension berättigande tjänstgöringstid kortare än den i pensionskyddets villkor bestämda, till full pension berättigande tjänstgöringen n månader, utgör den sammanlagda familjepensionen den av antalet till pension berättigande hela tjänstgöringsmånader utvisande n:te delen av den fulla sammanlagda familjepensionens belopp.

Tilläggsfamiljepensionens belopp begränsas sålunda, att den sammanlagda familjepensionen tillsammans med övriga icke pensionsjämkade APL-, KAPL- och

KoPL-familjepensioner och sådana förmånslåtarens på arbets- och tjänsteförhållanden samt på FöPL och LFöPL underställda företagperioder grundade ojämka familjepensioner, som av arbetsgivaren anmälts till beaktande, utgör högst 60 % (eller 66 %) av den högsta APL-pensionsgrundande lönen, om förmånstagare är efterlevande make och två barn. I annat fall omräknas procenttalet enligt ovan nämnda relationstal till att motsvara antalet förmånstagare.

Efter särskilt godkännande av Pensionsskyddscentralen kan för enskild arbetstagare bestämmas att för begränsningen skall användas den pensionsgrundande lönen i det arbetsförhållande till vilket tilläggs-pensionsskyddet ansluter sig. Härtill krävs ytterligare, att arbetstagaren har samtyckt till denna begränsning.

Ovan avsedda, av arbetsgivare anmälda andra pensioner beaktas enligt bestämmelserna i försäkringsavtalet.

Avtal får även träffas om, att familjepensioner, som baserar sig på företagperioder enligt FöPL och LFöPL, alltid skall beaktas vid ovan nämnd begränsning.

Då den till pension berättigande tjänstgöringstiden beräknats från en senare tidpunkt än den, då arbetsförhållandet begynte, skall vid beräkning av tilläggs-pensionens storlek av APL-grundfamiljepensionen den del, som motsvarar tid, vilken ej beaktas vid beräkningen av hela familjepensionen, likställas med fribreven av andra arbetsförhållanden.

Tilläggsfamiljepensionens storlek kan även bestämmas så, att den av tilläggs-pension, som bestämts på ovan angivet sätt, utgör den proportionella del, som motsvarar den från tilläggs-pensionssystemets ikraftträdande till pensionsåldern beräknade andelen av hela den till familjepension berättigande tjänstgöringstiden.

När en icke registrerad pensionsanordning ändras till registrerad, kan i villkoren för pensionsskyddet dessutom bestämmas, att det nya systemets pension för varje arbetstagare alltid är minst så stor, att den motsvarar de till det tidigare pensionssystemet hörande medel, som för hans del skall överföras det nya systemet till godo. På motsvarande sätt kan förfaras även då villkoren för registrerad pensionsanordning ändras.

Vid beräkningen av den pensionsgrundande lönen, den högsta pensionsgrundande lönen och den till

pension berättigande tjänstgöringstiden iakttas ovan för ålders- och invalidpensionen angivna principer. Skulle förmånslåtarens då han avled ha haft rätt till sådan invalidpension, som beviljats enligt 6 § 3 mom. APL med förutsättningen att han då hade blivit arbetsoförmögen, skall den till pensionsåldern återstående tiden räknas som till pension berättigande tjänstgöringstid i de fall, då denna tid räknas som berättigande till grundpension på grund av samma arbetsförhållande.

Förfarandet då den pensionsgrundande tjänstgöringstiden beräknas skall fastställas i villkoren för pensionsskyddet. Tjänstgöringstiden kan även väljas så att den avviker från den verkliga tjänstgöringstiden. Tjänstgöringstid efter det att pensionsåldern uppnåtts är inte till pension berättigande tjänstgöringstid.

Om förmånstagarna till grundfamiljepension är ett eller flera barn och en tidigare make men inte en efterlevande make, skall grundfamiljepensionen beräknas som om förmånstagarare var endast ett eller flera barn.

Då tilläggsfamiljepensionen uträknas likställs höjning av grundfamiljepensionen enligt 5 a §, 7 § 5 mom. och 7 b § APL med övriga fribrev av arbetsförhållanden; däremot beaktas inte de tillägg för helt föräldralösa barn som eventuellt ingår i grundfamiljepensionerna.

Grundfamiljepension enligt APL samordnas med pensioner som nämns i 8 § 4 mom. 1, 2 och 13 punkten APL samt de pensioner som nämns i 8 § 4 mom. 10 och 11 punkten APL och som arbetsgivaren anmält att skall beaktas vid begränsning av tilläggsfamiljepension. Samordningsgränsen är i dessa fall 60 % av samordningsgrunden, då förmånstagare är den efterlevande maken och två barn. I annat fall förvandlas procenttalet till motsvara antalet förmånstagare enligt ovan nämnda relationstal. Även sådana pensioner som avses i 8 § 4 mom. 3 - 9 och 12 punkten APL, som arbetsgivaren anmält till beaktande vid begränsning av tilläggsfamiljepension, kan beaktas vid samordningen.

Övriga pensioner som nämns i 8 § 4 mom. 1, 2 och 13 punkten APL samt de i 8 § 4 mom. 10 och 11 punkten APL nämnda pensioner som arbetsgivaren anmält till beaktande, samordnas på motsvarande sätt som grundfamiljepensionen enligt APL.

Procenttalet q får vara högst 66.

Den till full pension berättigande tjänstgörings-

tiden skall väljas så, att antalet månader är minst 300 och högst 480.

c) Tilläggsfamiljepensionens fördelning mellan förmånstagarna

Tilläggsfamiljepensionen fördelas mellan efterlevande make och barn på så sätt att den efterlevande maken får

- 6/10, om förmånstagare är den efterlevande maken och ett barn;
- 5/12, om förmånstagare är den efterlevande maken och två barn;
- 3/12, om förmånstagare är den efterlevande maken och tre barn;
- 2/12; om förmånstagare är den efterlevande maken och fyra eller fler barn;

varav barnens andel är

- 4/10, om förmånstagare är den efterlevande maken och ett barn;
- 7/12, om förmånstagare är den efterlevande maken och två barn;
- 9/12, om förmånstagare är den efterlevande maken och tre barn;
- 10/12, om förmånstagare är den efterlevande maken och fyra eller fler barn.

Den tilläggsfamiljepension som tillfaller barnen fördelas jämnt mellan de barn som är förmånstagare.

d) Samordning av familjepension med vissa andra pensioner

Om det med anledning av samma dödsfall erläggs familjepension enligt lagen om olycksfallsförsäkring, försörjningspension enligt lagen om skadaådragen i militärtjänst eller fortlöpande ersättning enligt lagen om trafikförsäkring, samordnas tilläggsfamiljepensionen med de nämnda pensionerna samt med pensioner som grundar sig på arbets- eller tjänsteförhållande eller på företagareverksamhet. Om så är fallet beaktas pensioner som grundar sig på arbets- eller tjänsteförhållande eller företagareverksamhet samordnade enligt 8 och 8 a §§ APL, utan att pensionsjämkning enligt 8 c - 8 f §§ APL förrättats. Vid beräkning av samordningsgränsen tillämpas samma procenttal som vid begränsning av tilläggsfamiljepension. I övrigt följs principerna i 8 och 8 a §§ APL i tillämpliga delar vid samordningen.

Med anledning av samordningen minskas tilläggs-
pensionen dock endast i sådan utsträckning att det
sammanlagda beloppet av de i föregående stycke
avsedda förmånerna förblir minst lika stort som
det skulle vara om inte rätt till pension enligt
lagen om olycksfallsförsäkring, lagen om skada
ådragen i militärtjänst och lagen om trafikförsäk-
ring hade förefunnits.

Ikraftträdande

Ändringarna träder i kraft den 1 juli 1990.

Ändringarna gäller även tilläggsfamiljepensions-
anordningar som fortsätter 30.6.1990. För pensions-
grupper vilka trätt i kraft före 1.7.1990 kan
villkoren för tilläggsfamiljepensionen vara olika
för arbetstagare av olika kön vars arbetsförhållande
börjat före 1.1.1992.

